SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 188. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 1, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 1-го ЖОВТНЯ 19[illegible] Ч. 188. РІК XCV.

МАТИ І. МАКАРА ВИСТУПАЄ НА ЗАХИСТ СВОЄЇ І СИНОВОЇ ЧЕСТИ

Ню Йорк (ЗП УГС). — Одна з найбільш реакційних газет, львівська „Вільна Україна", опублікувала статтю анонімного автора, що сховався за псевдонімом В. Шевчук. У відповідь на цю брудно-образливу статтю мати ув'язненого інженера Івана Макара подала заяву до обласного суду Львівської обл., повний текст якої подаємо нижче:

„Голові обласного суду
від гр. Макар Катерини Іванівни, що проживає в с. Галівка Старосамбірського р-ну, Львівської області.

30-го серпня 1988 року в газеті „Вільна Україна" була надрукована стаття Алле — парад львівських вожденят. Автор — В. Шевчук. Мене глибоко вразили наругання автора над моєю честю і честю мого сина Івана Макара.

Вириваючи деякі фрази із виступів Івана, автор статті перекручує ці слова на свій лад і називає Івана захисником бандитів і вбивць, приписуючи йому і захист якогось бандита, головоріза Гайди, який по-звірськи розправився із сім'єю Коршняка, і нібито симпатію Івана до подібних 'лицарів' і 'героїв'.

Не дають спокою середньовічні 'подвиги лицарів ножа і удавки', — пише автор, звертаючись до Івана. По якому праву може так насміхатись цей 'літератор?' З якого мізинця він виссав, звинувачення Івана, що той факти при цьому видобуває з мізинця лівої, високо піднятої ноги, — то йому ліпше запропонувати свої послуги циркові'. Які ще помиї буде хлюпати на нас цей писака? На якій основі Шевчук адресує буквально слідуюче: 'Ви ратуєте за монументальну пропаганду українського фашизму, може кортить зайняти давно спорожнілі вакантні місця у закордонному бандерівському ареопагу?'

І нарешті, яке право мав цей горе-автор виступати від мого імені, матері Івана, на сторінках газети, а також звинувачувати його від мого імени?

Хто дав право Шевчуку висувати свої звинувачення від імени односельчан і однокласників? Може, він назвав хоча б одного односельчанина, або однокласника, який би так 'старався', як він старається, висуваючи свої необґрунтовані звинувачення? Не назве, бо таких підлих і підступних людей не так уже й багато, а навпаки, почує обурення тих же односельчан і однокласників з приводу наклепницької статті.

Виходячи із вищесказаного, звертаюсь до обласного суду Львівської області притягти до кримінальної відповідальности за наклеп і брехню автора статті „Алле — парад львівських вожденят" Шевчука В., який, до речі, так пробрехався, що побоявся навіть написати своє справжнє прізвище.

Питається, як могла така авторитетна газета напечатати статтю анонімника? Прошу детально розібратися в даній справі і сприяти справедливому покаранню нашого кривдника.

Макар Катерина Іванівна"

УКРАЇНЦІ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВИГРАЛИ БІЙ ЗА ПРАПОР

Філядельфія. (Я.Т.). — Після довшої баталії, у четвер, 22-го вересня, Міська управа Філядельфії знову вивісила український прапор у парку ім. Кеннеді.

Український прапор, враз із прапорами 77-ох інших етнічних груп Філядельфії був у 1976 році вивішений у зв'язку із святкуваннями 200-ліття на репрезентативному Кеннеді Парквею. У травні цього року український прапор, враз із прапорами Латвії і Вірменії, зникнув із щогли.

Тією справою негайно зайнялася, між іншими, Орися Гевка, екзекутивний директор, філядельфійського УОКЦентру і широко відома українській і неукраїнській громаді активістка. Із питомою їй енергією, О. Гевка заалярмувала українську громаду Філядельфії, а теж філядельфійських лотишів та вірмен.

Пішли телефонічні та письмені запити і протести. У дні 8-го серпня Стівен Коген, президент і управитель філядельфійського Відділу Сі-Бі-Ес, виголосив довший дуже прихильний українській громаді і її боротьбі за прапор коментар. Цей коментар був переданий ще два рази у дні 9-го серпня. У дні 12-го серпня АБН вислала до Міської управи поважну делегацію, що її очолив В. Низовий. Ця делегація перевела довгу розмову з Олівером Френкліном, шефом протоколу Міської управи, який мав дати зарядження зняти згадані прапори. У розмові з делегацією АБН та у кількох розмовах з О. Гевка, О. Френклін оправдував усунення прапорів тим, що він зарядив це на основі інформацій Державного департаменту, що Україна, Латвія і Вірменія не є на листі незалежних народів, що ці національности не мають консулятів у Філядельфії тощо. Він питав теж чи це правда, що на українському прапорові є якийсь „нацистський символ".

У суботу, 3-го вересня, українці, лотиші і вірмени, влаштували перед Міською управою демонстрацію, яка була об'єктивно відзначена місцевою пресою.

Станція Сі-Бі-Ес передала 7-го вересня звернення у справі прапорів, що його виголосила О. Гевка дуже професійно, краще як це роблять деякі телевізійні працівники. Це звернення було передане ще два рази 8-го вересня.

Слід згадати що два найбільші щоденники, „Філядельфія Інквайрер", та „Дейлі Ньюз" помістили у часі тієї боротьби за прапори по три великі, деякі із знімками, об'єктивні статті. А проти вивішення прапору виступила газета „Радянська Україна", статтею з 8-го вересня.

Справу прапорів вирішив вкінці позитивно мейор Філядельфії В. Ґуд, який на початку, здається, не був поінформований про зняття прапорів. Слід згадати, що вкінці теж О. Френклін змінив своє наставлення до українського прапору.

Привернення українського, латиського та вірменського прапорів — це заслуга різних українських, вірменських та латиських організацій та одиниць. Це заслуга теж, стейтового сенатора Джана Ракса, великого приятеля УОКЦентру. Але перш за все це заслуга невтомної О. Гевки.

СОВЄТСЬКІ ВЛАСТІ ГОТОВІ ДО РІШУЧИХ ДІЙ У ЗАКАВКАЗЗІ

Москва. — У середу, 28-го вересня, газета „Правда" опублікувала статтю, яка різко критикує органи влади і міліцію Нагірного Карабаху за „нерішучість" щодо учасників заворушень, які не затихають тут уже кілька місяців. Створюється враження, пише кореспондент Ассошіейтед Пресс, що Москва підготовляє громадську думку до того, що проти учасників страйків у Вірменії і Нагірному Карабаху будуть прийняті більш жорстокі заходи.

„Останні кілька місяців органи, покликані забезпечувати охорону гормадського порядку, показали свою нездатність справитися з групою націоналістів, які доходили до того, що відкрито закликали до захоплення влади", — пише „Правда".

В підтримку своєї тези про шкідливий характер дій „націоналістів" „Правда", що є центральним органом ЦК партії, наводить кілька уривків з висказувань вірменських активістів, які виступили недавно на мітингу, організованому на центральній площі Єревану. „Ті, хто післав сюди військові частини, повинні знати, що вірменський народ розглядає їх як колоніяльні війська", — заявив А. Манучарян. „Пора створити вірменські збройні сили", — запропонував, якщо вірити газеті, Л. Тер-Петросян.

„Активісти у Нагірному Карабаху вимагають виведення військ і припинення всіх кримінальних справ, навіть в обвинуваченні за виготовлення ручних гранат", — вказує „Правда".

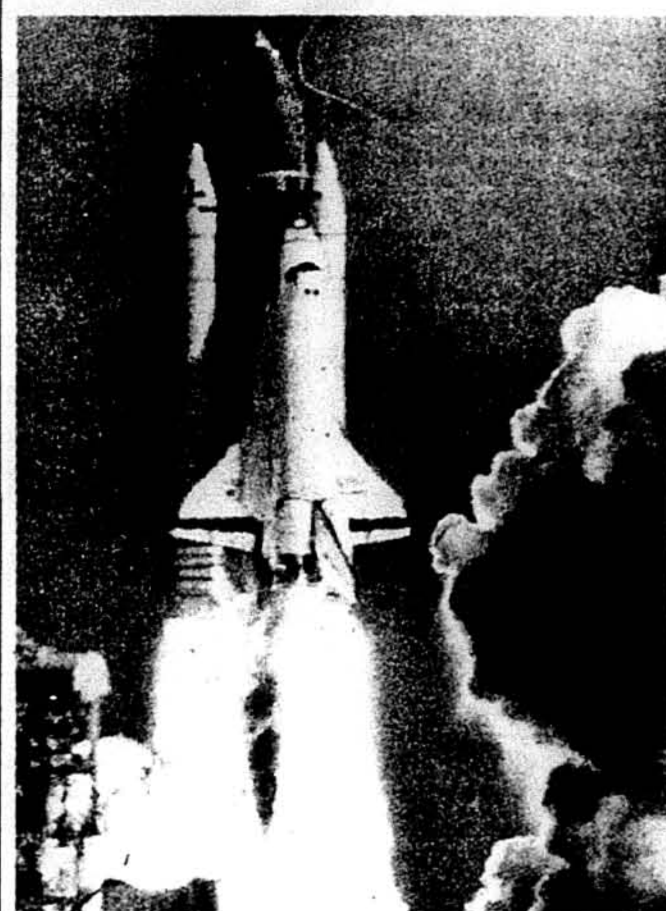
Кореспондент АП зауважує, що обвинувачення щодо виготовлення саморобних гранат звучить особливо загрозливо в умовах країни, де вся зброя, боєприпаси і вибухівка знаходяться під строгою державною контролею.

Одночасно стаття „Правди" натякає, що у вимогах активістів звучать „справжні мотиви" страйків і заворушень. Серед вимог, висунутих тепер у Вірменії, „Правда" особливо виділяє такі: відкликати присланих з Москви і Азербайджану працівників слідчих органів, призначити нового прокуратора, який би народився у Нагірному Карабасі і є вірменином за національністю, і припинити початє в області розслідування справ про хабарництво.

„Правда" вказує у зв'язку з цим, що на початку серпня у Вірменію прибула спеціяльна група московських слідчих. Вони виявили 57 випадків хабарництва у великих розмірах і 49 випадків спекуляції.

Московське радіо навело слова відомої вірменської письменниці Сільви Капутікян, яка повідомила, що, не зважаючи на присутність військ, на багатьох підприємствах Єревану тривають страйки. Багато підприємств закрито і на головній площі вірменської столиці мітингує молодь.

АМЕРИКАНСЬКІ АСТРОНАВТИ ВІДВОЙОВУЮТЬ КОСМОС

„Дискавері" в польоті.

Кейп Каневерал, Фла. — У четвер, 29-го вересня ц.р., о год. 11:37 перед полуднем міжпростірний корабель „Дискавері" з п'ятьма досвідченими астронавтами на покладі вилетів переможно у простори.

Цей вдалий запуск корабля „Дискавері" відбувся 32 місяці після невдачі з „Челленджером" 28-го січня 1986 року, коли у вибуху загинула ціла його залога з семи астонавтами.

Сотні тисяч народу приглядалися цій важливій події на Фльориді, а ще більше на екранах телевізійних апаратів, та зі стриманим віддихом чекали того моменту тих перших 73 секунд, що їх кожна людина мала в уяві, пригадуючи „Челленджера". Велика полегша проміновала з кожного обличчя, коли корабель „Дискавері" перейшов першу пробу і щез у просторі. В контрольному центрі інженери у великому напруженні слідкували за кожним кроком міжпростірного корабля. Коли в кінці все відбулося без жадних клопотів, то досі напружені у вичікуванні інженери міжпростірних полетів викрикнули з радістю і полегшою.

У Вашінгтоні вдоволений успіхом президент Роналд Реген, перед публікою і кореспондентами масової інформації сказав: „Америка знову в космосі", і признався, що був момент, коли він також тримав за спиною руку з перехрещеними пальцями, як і всі інші.

Успіх цього запуску міжпростірного американського корабля позначився позитивно довкола світу, а в першу чергу в Совєтському Союзі, де зразу показано світові міжпростірну ракету, яку підготовляють до полету.

Однак найбільше помітним була радість на обличчях шкільної дітвори, що з вигуком заохочення супроводила „Дискавері" до успішного полету.

„ДЗВІНКИ ДО РЕДАКЦІЇ" ЧИ РОЗПАЧЛИВИЙ КРИК ДУШІ?

Львів. — „Жовтень", щомісячний літературно-мистецький та громадсько-політичний журнал Спілки Письменників України, поміщує від недавна майже в кожному числі коротенькі листи до редакції під заголовком „Дзвінок до редакції", які, за малими виїмками, залишаются без відповіді, але в яких численні читачі з усіх закутків України порушують важливі питання з різних ділянок життя. Дуже часто „дзвінок до редакції" це властиво розпачливий крик душі української людини, яка вболіває не тільки за мову, але за знехтування комуно-московськими окупантами української культури та українства взагалі.

М. Крайник з Солуків Івано-Франківської области каже, що „останнім часом у центральній пресі читаємо статті про жахливі злочини Сталіна та його підручних. В одному з номерів „Літературной Ґазети" оповідалося про знущання сталінського „правосудля" над групою видатних російських діячів. А чому ж 'Жовтень' та й уся українська преса, особливо обласні газети, нічого не пишуть про голод 1933 року про сталінський терор на Україні у тридцятих роках?.."

Л. Горобець, м. Хотин, Чернівецької области, стверджує: „Душа радіє, коли читаєш про плекання, 'поновлення у правах' української мови. Однак коли дивишся на передачі українського телебачення, коли слухаєш інтерв'ю українського радіо, то мимоволі переконуєшся, що ця важлива проблема начебто не стосується керівників різних рангів (від міністра до голови колгоспу), які хоч і мають українські прізвища, але українською мовою навмисне нехтують... А може треба влаштувати для упертих бодай тримісячні курси рідної мови? Хай вчаться".

В. Богородчук, м. Івано-Франківськ, запитує: „Чи існує якийсь 'спеціяльний указ' Міністерства культури УССР про переведення обласних українських театрів на 'двомовну роботу'. Я цей захід можу ще якось зрозуміти, скажімо, у Дніпропетровську чи в Донецьку де майже не чути української мови, але 'двомовний

(Закінчення на стор. 3)

В УІА буде зустріч із Д. Марплсом

Ню Йорк. — У середу, 26-го жовтня ц.р., о год. 6-ій по полудні відбудеться в Українському Інституті Америки зустріч із автором нової книжки про Чорнобиль і його наслідки д-ром Дейвидом Марплсом.

Книжка, що виходить у американському видавництві ім. св. Мартина, має назву „Соціяльні наслідки чорнобильської катастрофи" і буде у продажу в книгарнях з днем 27-го листопада.

На зустрічі з автором в УІА можна буде однак вже лістати книжку, як теж поставити авторові запити. Передбачене є його слово про нову працю та запити і відповіді.

Вечір-зустріч спонзорує Український Народний Союз, який також дав авторові стипендію на написання чергової праці про наслідки нещастя у Чорнобилі.

Вечір відкриє і представить гостя головний предсідник УНС д-р Іван Флис.

Після програми відбудеться прийняття для запрошених гостей.

Е. Шеварднадзе висуває нові пропозиції

Ню Йорк. — У вівторок, 27-го вересня, перед делегатами Генеральної Асамблеї ООН виступив міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе. Він закликав надати Організації Об'єднаних Націй функцію центра для забезпечення безпеки всіх країн світу і кожної країни окремо.

Повторюючи зроблену раніше пропозицію генерального секретаря Горбачова, совєтський міністер заявив, що СССР готовий передати радар, який будується під Красноярськом, у розпорядження міжнародного центра дослідження космічного простору в мирних цілях, якщо такий центр буде створений. Він також закликав З'єднані Стейти наслідувати приклад Совєтського Союзу і передати міжнародному центрові свої радіольокаційні станції, розташовані у Ґренляндії і Англії.

З'єднані Стейти раніше заявили протест у зв'язку з будівництвом красноярського радара, вказуючи, що він являє собою очевидне порушення умов американсько-совєтського договору щодо протиракетної оборони 1972 року.

Е. Шеварднадзе сказав, що американсько-совєтський договір про знищення нуклеарних ракет середньої дальности треба було б доповнити угодою до обмеження розповсюлження ракетної технології. Така угода, на думку совєтського міністра, може бути розроблена знову ж таки під егідою ООН.

Заторкнувши тему звичайних озброєнь, Шеварднадзе закликав запровадити систему, при якій всі міжнародні операції, що стосуються продажу зброї або іншої її передачі з рук у руки, реєструвалися б в Організації Об'єднаних Націй.

Коментатори відзначають, що нова совєтська ініціятива, в якій провідна роля щодо забезпечення безпеки у світі покладається на ООН, є,можливо, спробою Совєтського Союзу змінити у своїх цілях хартію Організації Об'єднаних Націй. Західні країни завжди ставилися до таких замірів дуже стримано.

Міністер закордонних справ СССР заявив, що в Афганістані Совєтський Союз виконує прийняті на себе зобов'язання щодо виведення військ, але поскаржився на те, що умови женевської домовлености „порушуються", не назвавши, однак, Пакістан як країну-порушника. Раніше совєтські дипломати вказували, що Пакістан надає свою територію

(Закінчення на стор. 3)

В Нюарку відкривається виставка мистців з України

Нюарк, Н. Дж. — Перша виставка малярства і графіки мистців з України у ЗСА відбудеться від 4-го жовтня до 12-го жовтня ц.р. в Нюджерзькому Технологічному Інституті в Нюарку і від 29-го жовтня до 11-го листопада ц.р. в Українському Інституті Америки в Ню Йорку.

Понад 100 творів малярства і графіки на виставці „Сучасне мистецтво України" репрезентують основні напрямки в сучасному образотворчому мистецтві України. У виставці бере участь 13 мистців — Олександер Бабак (н. 1957), Володимир Бахтов (н. 1954), Андрій Чебикін (н. 1948), Євген Гордієць (н. 1952), Феодосій Гуменюк (н. 1941), Олександер Івахненко (н. 1949), Іван Марчук, Едіта Медведецька (н. 1932), Любомир Медвідь (н. 1941), Василь Перевальський (н. 1938), Валерій Попов (н. 1956), Тиберій Сільваші (н. 1947) і Сергій Якутович (н. 1952).

На виставці помітні свіжі шукання за персональним і новаторським способом творчого вислову. Зі загального рівня експонованих творів вирізняються ліричні мініятюрі Івахненка, основані на традиціях українського народного і історичного мистецтва композиції Гуменюка, символічні картини Марчука і Медведя і настроєві метафізичні краєвиди Гордійця.

У СВІТІ

ЛІДЕРИ ОПОЗИЦІЇ В ЧІЛЕ перестерегли уряд військової хунти, щоб він поважно потрактував вислід президентських виборів, які чомусь називаються „плебісцитом", і не наважувався фальшувати голосування, бо це може мати далекойдучі негативні консеквенції. Як відомо, вибори в Чіле відбуватимуться за тиждень і кандидатом хунти є далі ген. Авґусто Піночет, дотеперішній диктатор.

АҐЕНТСТВО РОЙТЕРСА інформує з Москви, що Совєтський Союз погодився на відкриття постійного бюра радіопередач „Голосу Америки" в Москві. Повідомлення в цій справі було подане офіційною дорогою через агентство „Новості", керівником якого є Валєнтін М. Фалін. Чарлз З. Вік, директор „Голосу Америки", передачі якої підлягають під контролю Інформаційної агенції З'єднаних Стейтів Америки заявив, що кореспондент радіостанції Андре де Неснера отримав дозвіл репрезентувати „Голос Америки" в СССР.

СОВЄТСЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ у переговорах з американцями у Вашінгтоні заявили, що незабаром будуть звільнені з концтаборів, тюрем і заслання 44 із числа 48 політичних в'язнів, за яких згадує весь час Адміністрація президента Роналда Регена. Ці запевнення були передані представникам Уряду ЗСА під час перебування у столиці міністра закордонних справ СССР Едуарда А. Шеварднадзе. Тоді, коли він розмовляв з державним секретарем Джорджом Шулцом, в іншому приміщенні відбувались наради американсько-совєтської групи, яка обговорила чимало справ. Головною однак справою були політичні в'язні і права людини в обидвох країнах. Серед тих, яких Москва збирається звільнити є 50-річний естонський націоналіст Енн Тарто. Американські представники назвали імена двох із чотирьох, яких совєти відмовляються звільнити, а це Левко Лук'яненко і Юрій Бадзьо, українські активісти. Адміністрація Р. Регена думає, що в тюрмах СССР все ще перебуває від 250 до 300 політичних в'язнів.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Китайської Народної Республіки Жан Жічен відвідає незабаром Совєтський Союз, повідомили поінформовані представники Організації Об'єднаних Націй, які прибули до Ню Йорку, щоб взяти участь у 43-ій сесії Генеральної Асамблеї. Поїздка китайського міністра до СССР може поліпшити відносини між Китаєм і СССР. Загально думають, що совєтсько-китайська домовленість стала можливою завдяки зустрічі міністра закордонних справ СССР Едуарда Шеварднадзе з представниками КНР. Камбоджа, виведення в'єтнамських військ з тієї країни, прикордонні сутички, зменшення військ на китайсько-совєтському кордоні будуть предметом переговорів.

МАДЯРСЬКА ГАЗЕТА в Будапешті „Мадьяр Гірлап" повідомила, що не треба виключати виведення з Мадярщини частини совєтських військових ґарнізонів, які тепер стаціонують в тій сателітній країні. Заступник голови відділу міжнародних зв'язків в мадярському уряді Цаба Табаді заявив кореспондентові згаданої газети, що під теперішню пору не ведуться переговори про цілковите виведення совєтських військ, але існує можливість зменшення цих військ. Тепер в Мадярщині стаціонує 65,000 совєтських вояків.

СОВЄТСЬКІ ОФІЦІЙНІ представники повідомили Адміністрацію президента Роналда Регена, що незабаром увійде в силу новий еміграційний закон, який значно полегшить злуку родин в першу чергу і усуне чимало дотеперішніх перешкод. Першенство матимуть особи, які мають рідню за кордоном: батьків, сестер, братів, дітей тощо. Дотеперішня практика висилання викликів із закордону залишиться в силі, але ОВІР, совєтська еміґраційна служба, розглядатиме в першу чергу ті виклики, які мають якенебудь відношення до справи злуки родин. Крім того буде збільшена квота еміґрації для жидів, число яких дотепер коливалося від 750 до 1,000 в місяць.

СССР потребує американської електроніки

Ню Йорк. — У вівторок, 27-го вересня ц.р. газета „Ню Йорк Таймс", повідомила, що компанію Лібра Електронікс, розташовану в передмісті Чикаго, підозрівають у незаконному експорті електронного устаткування до Совєтського Союзу.

Один з працівників корпорації Моторола повідомив, що Лібра збирає в Австралії привезені із ЗСА електронічні прилади і експортує їх до Індії. А представники Лібри в Індії „вступили в тісний контакт з совєтським ринком". Моторола повідомила Уряд ЗСА що її компютори можливо продаються Ліброю до СССР. Федеральна влада розпочала слідство в цій справі.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ ПІСЛЯ чотирьох років реставраційної праці та 160 міл. дол. для публічного вжитку відкрито залізничну станцію, Юніон, яку проєктував Даніел Бирнгам у формі в'їздової брами до імперської столиці. Її було закрито у 1970-их роках, але після довгих років старань, конґресової підтримки і доказів, що велика кількість туристів приїздить до Вашінґтону залізницею, рішено її відновити з додатковими приманами — крамницями, ресторанами, кінотеатрами. Перший поїзд з пасажирами до нововідновленої станції заїхав в п'ятницю, 30-го вересня ц.р.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН наклав своє вето на законопроєкт, який гостро обмежував імпортування текстильних матеріялів і взуття. Демократи в Конґресі заявили, що їм мабуть не вдасться скасувати це президентське вето, але вони натомість використають це, як пропаґандивний засіб у передвиборчій кампанії. У відповідь кореспондентам чому він наложив вето, президент Реґен сказав, що „той законопроєкт становив протекціоналізм у найгіршій формі. Тільки здорова конкуренція може поліпшити працю, а в цьому законопроєкті я не бачу нічого, щоб заохочувало домашню індустрію до поліпшення якости у виробах".

РЕЧНИК ДЕРЖАВНОГО департаменту Чарлз Редман заявив, що ЗСА і Еспанія дійшли до нової згоди в справі трьох військових баз, які знаходяться на території Еспанії. Заключні точки цього восьмирічного договору були остаточно узгіднені на зустрічі в Організації Об'єднаних Націй в Ню Йорку між секретарем Державного департаменту Джорджом Шулцом та еспанським міністром закордонних справ Франсіском Фернандезом-Ордонезом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Передплата на рік $40.00, на пів року — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Прощальний виступ Реґена в ООН

Президент Реґен, знаменитий промовець, не цурався дуже різко висловлюватися про країни і їх правителів, ворогів Америки. Він назвав був Совєтський Союз „злющою імперією" і тільки після приходу до влади Міхаїла Ґорбачова із облеґшенням тамошнього режиму — виправдувався, що не можна називати „злющою імперією" країну, в якій переводиться реформи по лінії наближення до західньої демократії. Так само Роналд Реґен назвав був Організацію Об'єднаних Націй „гніздом шпиґунів". Він припинив виплати членського внеску ЗСА до Організації Об'єднаних Націй, зажадав значного зменшення числа персоналу совєтської місії в ООН, таврував ООН за запрошення й оваційне привітання лідера Палестинської Визвольної Організації, яка була активною в терористичних актах, Ясіра Арафата, відкликав представника ЗСА в аґенції ООН Юнеску (автономна клітина ООН для справ культури) та різко висловлювався про нібито невтральний Третій світ, головою якого був кубинський комуністичний диктатор Фідель Кастро. Але змінив своє відношення до ООН, коли їх генеральний секретар Гавіє Перез де Куеяр перевів закінчення восьмилітньої війни між Іраном та Іраком і активно включився в акцію ЗСА щодо відкликання совєтських військ з Афганістану.

Президент Реґен виступив з близько-одногодинною промовою на 42-ій з черги сесії Генеральної Асамблеї ООН в минулий понеділок, 26-го вересня 1988 року. Президент прославляв зворот у світі в сторону миру і демократії, проте таврував дальше нехтування правами людини на Кубі й Нікараґуа. Центральною проблемою, що її заторкнув Реґен, це був заклик до Організації Об'єднаних Націй, щоб довести до заборони хемічної зброї. Недавно Реґен конкретно натаврував Ірак за користування трійливим газом у війні проти Ірану. Це був останній, прощальний виступ Реґена в ООН.

Засновані в 1945 році ООН як апарат миру, дуже рідко, коли виконували ту місію з двох причин: 1) статут ООН надає права кожного з п'яти постійних членів Ради Безпеки ООН зголошувати своє вето проти постанови Ради і тим самим цю постанову уневажнювати і 2) прийнятий принцип, що кожна членська країна, найменша і найбільша, має в Генеральній Асамблеї той сам один голос. Генеральні Асамблеї ООН є насправді тереном безконечної балакучости. Вже в тому першому дні, коли виступив Реґен, промовляло 12 державних мужів. А всіх членів ООН є 159 і репрезентант кожної з тих 159-ти членських країн виголошує промову, щоб показати своїм землякам, що він „активний" в міжнародній політиці. Між отими промовами є багато здорових думок і здорових конструктивних пропозицій. Але це така повінь слів і така маса навіть гарних і добрих пропозицій, що вони залишаються нездійсненними, на папері, в архівах цієї формально найвищої і ніби найавторитетнішої міжнародної організації. Тому вже не раз можна було почути голоси, що Організація Об'єднаних Націй — це фікція, так само, як фікцією була Ліґа Націй, також формально „апарат миру" з осідком в Женеві, який проте не був в силі припинити в корені вибух Другої світової війни, що й довела до добровільної ліквідації Ліґи Націй.

Єдиний позитив Генеральних Асамблей ООН є щорічний з'їзд державних мужів отих 159-ти членських країн, які мають можливість стрінутися і поза залею Генеральної Асамблеї, і в кулюарах та домівках окремих місій переговорювати актуальні проблеми. І тому й тепер президент Реґен зупинився в Ню Йорку ще на минулий вівторок, щоб стрінутися з лідерами, від яких залежить замирення на Близькому Сході, що його ситуація хронічно жалюгідна, без уваги на безліч подорожей туди державного секретаря Шулца чи інших представників Уряду ЗСА. Але втримання головної квартири ООН та її різних автоносних аґенцій коштує велетенські суми. Тепер Реґен і Конґрес погодилися заплатити до каси ООН 14 мільйонів дол. на рахунок боргу за цей бюджетовий рік та 144 мільйони за наступний бюджетовий рік. Але ЗСА все ще залишаться винними Організації Об'єднаних Націй 500 мільйонів дол. Наче автоматично виринає сумнів, чи варто такі велетенські гроші (ЗСА платять одну третину бюджету) видавати на таку установу, яка насправді є тереном, на якому пливуть ріки пустих слів. Місто Ню Йорк має користь з перебування централі ООН в цій метрополії світу, — але матеріяльна користь одного Ню Йорку не стоїть у ніякій пропорції до коштів усієї цієї країни і мінімальної користи з цієї ніби найвищої і найбільшої престижевої організації світу. Роналд Реґен не жалітиме, що більше там не буде промовляти.

Михайло Кучер

КРИВАВИЙ ЧЕТВЕР У ЛЬВОВІ

Четвертого серпня 1988 року на львівський асфальт впали перші краплини української крови. Разом з кров'ю зникли останні ілюзії львів'ян на перебудову. Можливо дехто в УССР і повірив, що гласність має зобов'язуючу силу, і Совєтський Союз правова держава. Четвертого серпня 1988 року такі ілюзії зникли.

Місцеві прихвосні Москви почали нищити політичну активність українців державним п'ястуком. Місцева влада кілька разів повідомляла про заборону мітингу, що його скликав Ініціятивний комітет на 4-го серпня 1988 року. Без огляду на заборону того ж дня о год. 7-ій вечора біля львівського державного університету ім. Івана Франка зібралось кілька тисяч осіб. Навколо пам'ятника І. Франкові влада поставила високий пліт і нікого до нього не пускала. Цілу університетську вулицю зайняла міліція. Людей тиснули на хідниках по вулиці Словацького і Міцкевича. Напад міліції і спеціяльного відділу на мітинг почався о год. 7-ій. Вимуштровані бойовики з 6-ої сотні окремого призначення кидались у натовп, схоплювали заплановану жертву і тягли до авта. Одна молода жінка дуже противилась і її товкли головою до авта. Іншу жінку тягли за волосся і штовхнули так, що вона розбила коліна. Якогось молодика несли за волосся і ноги. Хтось фотографував. Його поволікли під голосний плач матері. Поліційні собаки-вівчарки рвали на спинах людей сорочки і сукні жінок.

Міліція і військові почали тиснути львів'ян в напрямку вулиці 17-го жовтня. Там було кілька тисяч чоловік. Полковник міліції ревів у мегафон: „Чому не розходитись. Що ви хочете? Натовп відповів „Мітинг, мітинг!", звільніть Макара. „Мітингу не буде!"

Хтось гукнув: „Волю Україні!". Натовп підхопив: „Волю! Волю!". Тоді на демонстрантів кинулась сотня окремого призначення. Її зустріто вигуками: „Ганьба, ганьба!". Люди з'єдналися, взяли себе попід руки і почали йти в протилежний бік до оперного театру і пам'ятника Ленінові, співаючи козацьку маршову пісню.

Пам'ятник Леніна оточили два ряди міліції. Люди зосередилися на бульварі біля оперного театру. Завучало Шевченкове „Реве та стогне Дніпр широкий". Коли люди заспівали „Інтернаціонал" на них кинулись штурмовики в сірих одностроях — шеста сотня окремого призначення. Бойовики били по печінці і нирках. Били п'ястуками і ногами. Якусь жінку били головою у лавку. Беззахисні люди у відчаї кричали „Фашисти!" і розбігались. Гавкіт собак міліції, плач дітей, крики жінок змалювали картину „Демократія і перебудова по-українському".

Четвертого серпня 1988 року на львівських асфальтах впали перші каплини крови українського народу, звільненого від польського панування. Україна постарається не забути той день. Розправа з учасниками мітингу, який перетворився в демонстрацію, не перший висновок етапу перебудови в Україні.

Який буде другий етап?

Неспокої у Львові почалися 13-го червня з приводу гострої заборони місцевою владою скликати в Домі культури установчі збори Товариства рідної мови ім. Т. Шевченка. Схвильовані люди біля замкнених дверей зібрали дев'ятсот підписів під телеграмою протесту до 19-ої партійної конференції Горбачова і до „Літературної газети". Потім люди пішли до близького парку, де біля пам'ятника І. Франка провели мітинг. Присутніх було біля тисячі осіб. На мітингу вибрано Раду Товариства, рідної мови та промовляли про гострі соціяльні і національні проблеми. Рішено 16-го червня провести ще один мітинг і запросити делегатів партійної конференції та спитати, хто і як їх вибрав і що вони везуть із собою на конференцію.

Влада зрозуміла, що мітинг заборонити вже не можна. Тоді дозволено його провести в клюбі будівельників, куди може увійти

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про любов сильнішу за все

Сьогодні хочу розповісти про одну любов, яка своєю силою мусить зворушити кожного в кого б'сться українське серце. Ах, скільки ми завжди деклямуємо, скільки разів прирікаємо, співаємо у піснях, про любов до батьківщини, але як вона часто є лише пустим, деклямативним словом, за яким не ховається багато почувань.

І може саме тому, коли дістаємо живий безпосередній доказ цього, що така любов справді ще і сьогодні існує — щира, безпосередня, але як же глибока — хочеться цим фактом поділитися із широким колом читачів.

Але замість дальших моїх міркувань — виїмки із листа українця, який поїхав цього літа із ЗСА відвідати свою батьківщину — Лемківщину і вже не захотів повертатися до цієї другої — американської.

.....Був я в наших горах три тижні і багато дечого бачив, так радісного, як і сумного. Був я цілий день у моїй рідній, дорогій Більцареві, хоч за кожним разом, як її відвідую якийсь розсудливий голос каже мені: „Дурню! Чому тут приходиш? Плакати?" Але я мимо цього вертаюся там. Тихцем, як злодій, щоби борони Боже той, що вкрав мені найбільшу любов, навіть не додумався, що я його бранку, до кінця буду любити і уважаю її за свою. Дивився я на неї і Бабиної Гірки і з Гори, і зі Зелярки, і з обох цвинтарів, і від церкви, і від школи... Яка вона вічно молода і яка прекрасна! Тільки, що тепер трохи інакше вбрана, на що я не звертаю уваги (хоч плачу за її дівочим вінком... Вона ж жорстоко знасилувана...) Дивлюсь і подивляю її незвичайний маєстат, як одиноку святість, котра дала мені життя і виплекала в мені любов до рідної землі...

Був я три дні на Лемківській ватрі" в Бортнім, разом з тисячами лемків і слухав там своєї мови, пісні, музики! Слухав мову (може краще нашу бесіду') старих, таких, як я і молодших, як мої діти і внуки. І здавалося мені, що тих 40 років вигнання не було ніколи, що то був тільки страшний, кошмарний сон...

І знов я плакав — з радости, — що вона моя Лемківщина живе дійсно, направду, не тільки в моїх снах... Правда, були між нами малодухи, люди застрашені і маловартні, але може тепло ватри їм щось дало, щось, чого їм так бракує: віру в себе!

Був я у деяких лемківських селах, в яких діють наші церкви, як Висока, Ганчова, Зиндранова, Криниця. Не важне, чи церкви православні чи католицькі: я однаково бачив в них нашого лемківського Бога, хоч на жаль не всі наші люди так розуміють.

Кілька днів тому я був на півночі Польщі в т. зв. Войцехувку, в якому (і околиці) живе кільканадцять лемківських родин. Недавно заложили там греко-католицьку парафію, від трьох років справляють там наші „дожинки", в цілості українсько-лемківські. Хоч їх там мала громада, треба їх подивляти за культурно-освітну активність. Крім різних „дожинкових" церемоній був там конкурс історії Лемківщини, лемківської мови і пісні. Вітали мене з радістю, що я вернувся до них з Гамерики...

І так виглядає тепер моє життя тут, Дорога Сестро! Воно на багато цікавіше, як в Америці (це ж Европа!), тим більше тепер при „гласності", коли відверто говориться про голод в Україні, про Катинь і про сибірські табори. Мені байдуже, що тут депресія, страйки і т.п.

Я мушу тут бути, де довгі роки ділив долю і недолю своїх братів і сестер по крові. Мушу тут бути, де мій нарід бореться за свою здоптану гідність! Тільки тут я можу бути собою! Семен"

Що ж можна ще додати до цього „любовного" листа? Хіба, що можемо позаздрити цьому Семенові його почуттів і його рішення іти за голосом серця...

О-КА

Микола Бараболяк

ВІРМЕНСЬКЕ „НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ" СПЕЦИФІЧНЕ

У зв'язку з намаганням вірменів Нагірно-Карабахської автономної области вийти зі складу Азербайджанської ССР і приєднатись до Вірменської, ставиться ці заходи в частині світової преси, а в нашій зокрема, нарівні з нашими, й інших поневолених народів, вийти з-під російської супремації. А це питання зовсім іншого політичного порядку.

Кавказ — це вавилонська вежа мішанини вірувань, племен і народів. У пізньому середньовіччі християнська Вірменія, (як і Грузія), була могутнім цісарством на Кавказі. Віками приходилось вірменам боротись із мусулманським довкіллям.

Знеможені у цій боротьбі, вірмени піддались під протекцію Москви у договорі підписаному 1783 року (щось на зразок нашого Переяслава для охорони православ'я). В час Першої світової війни вірмени виявили свою вірність Росії. Мусулманське населення Закавказзя, стояло по боці Туреччини, тобто центральних держав. За цю помилку, і сповидне русофільство, вірмени заплатили дуже високу ціну крови. Відома в цілому світі масакра 1.500.000 вірменів мусулманами у 1915 році — перший геноцид на широку скалю! Після революції 1917 року формується короткотривала Закавказька федерацийна республіка. Відтак постають незалежні кавказькі держави: Вірменія, Грузія, Азербайджан. Але замість кріпити свої сили ці три незалежні держави кривавляться у взаємних боротьбах про кордони. Знеможена в тих конфліктах Вірменія знову вже у листопаді 1920 року піддається під покров Москви. Але їй це багато не допомогло. Постає кавказька федерація цих трьох держав під совєтським омофором. Якщо йдеться про конфлікт Азербайджану з Вірменією, Політбюро федерації проголосувало більшість 5:3 прилучення Нагорного Карабаху до Азербайджану. Москва мала, мабуть, рішальний вплив на це рішення, але формально воно було вирішене голосами кавказьких республік. Москва їх зрадила.

У світовій пресі, а за нею в більшості — нашій, пишеться про „вірменське питання" в сенсі нерозв'язаного в СССР „національного питання". „Національне питання", в нашому розумінні, це діло русифікації і русинізації народів совєтської імперії. Це процес денаціоналізації головно українців і білорусів, які найбільш податливі на „злиття народів". Є намагання русифікувати теж балтійські народи і мусулманські племена п'яти „республік" південної Азії, але це процес не так успішний, як серед слов'ян — українців і білорусів. Є теж намагання накидати російщину і в трьох кавказьких республіках, в тому і в Вірменії, але там теж цей процес не є для тих народів — вірменів, ґрузинів і азерів — дуже загрозливий, і не приймає познак мовного геноциду, як на Україні.

Вірменський казус — це проблема національних кордонів. Проблема майже всіх народів, де державні кордони не покриваються з етнічними. Маємо ми на тому тлі непорозуміння з москалями в районі Курщини, мають білоруси з нами, маємо ми з поляками, поляки з чехами, австріяки з італійцями, німці з поляками. Словом — де їх нема? Розв'язати такі суперечки на етнічних кордонах можна тільки у взаємних переговорах, а не насильно. Спір у Нагорному Карабаху може бути успішно розв'язаним тільки за столом між вірменами й азерами. А чого бажають вірмени? Щоб розв'язку накинув азерам Кремль. І вибрали дуже непригожий для розвитку того граничного конфлікту час — „перестройки". Горбачов ледве держиться на волосочку на своєму генсекському престолі, а тут йому в дорогу ця вірменська справа.

Згадали ми про масакру вірменії турками за їх приязнь із Москвою у час Першої світової війни. Вже після революції у 1919 і 1920 роках, азери вирізали упень 600 вірменських поселень у Карабаху. Азери дикуни у порівнянні зі софістикованими вірменами. У нас казали, що жид вшахрує десять „гоїв", грек десять жидів, а вірменин десять греків. Проворний це народ. Тому пару місяців читали ми в пресі, що азери замордували у Сумгайті, біля столиці Азербайджану — Баку, 32 вірменів. Що ці вірмени роблять біля Баку? А коли в Баку „вибухла" нафта, перші, що туди побігли робити бизнес були вірмени. Економічна нерівність є теж джерелом ворожнечі між цими двома народами.

Не наше діло виявляти погляд на те, що вірмени розраховуючи, що Москва відплатиться їм за їхню льояльність, і в цей час „перестройки" „перестроїть" їх кордони. Пам'ятаймо, що вірменам не подорозі з іншими підколоніяльними народами совєтської імперії. Вони можуть існувати тільки під покровом Москви. Коли б не той покров, доля їх була б трагічна. Живучи стиснені між ісламськими Туреччиною, Іраном й Азербайджаном, тих 2 1/2 мільйонів населення Вірменії постигла б доля тих півтори їх мільйона, яких знищили турки в 1915 році. Ніякі сили ООН їх не охоронили б від загибелі. Вони приречені жити під покровом Росії.

Їх протести і боротьба за національні права — не то, що наші змагання з Москвою. Повторюємо: Їхня боротьба за „національні права" — це боротьба за кордони. Не диво отже, що коли нещодавно була скликана конференція під'яремних народів у Львові, їх делегація не явилась. Вони не можуть існувати без ласки Москви, бо на тому базується їх національна безпека й екзистенція на Кавказі. Дразнити Москву вони не можуть. Та є Москва в силі вдоволити їх бажання? Коли б таке сталось, Кремль мусів би окупувати багатьома дивізіями не тільки Вірменію, але й Азербайджан, бо хіба переконались і вірмени, які то ці мусулмани завзятущі, безпощадні, та мстиві. Не думаю, що вірмени діють політично розумно, наражуючи себе сусідам — 5-ти мільйонами мусулманів Азербайджану, хоч 30-ти мільйонам їх у п'яти совєтських республіках Азії, 35-ти мільйонам турків, 30-ти хомейнівських іранців..., а їх тільки несповна 3 мільйони на ласці Кремля... Виглядає, що вірять у всемогучість Кремля... Помагай їм, Боже! Незавидна їх доля!

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Богдан Певний

Сучасне мистецтво України

II.

На виставці експонуються твори киян Олександра Бабака, Євгена Гордієця, Олександра Івахненка, Івана Марчука, Василя Перевальського, Валерія Попова, Тиберія Сільваші, Андрія Чебикіна, львів'янина Любомира Медвідя, закарпатської мисткині Едіти Медвецької та Володимира Бахтова з Миколаєва. Феодосій Гуменюк з Дніпропетровська тепер живе в Ленінграді.

Роки народження учасників виставки вагаються поміж 1932 і 1957 роками, отже вони представники покоління, яке зросло після останньої війни і дозрівало в добу так званого „за-

(Закінчення на стор. 3)

Анна Власенко-Бойцун

УКРАЇНСЬКЕ ШЕКСПІРІВСЬКЕ ТОВАРИСТВО

„Українська Шекспіріана на Заході" Т. І. упорядкував Яр Славутич. Вид-во „Славута", Едмонтон, 1987, стор. 96.

Цей перший том „Шекспіріяни" вийшов у 30-ліття заснування в Гайдельберзі Українського Шекспірівського Товариства в 1957 році. Книжка складається з трьох частин: „Дослідження і статті", „Переклади" і „Українське Шекспірівське Товариство".

Перша частина вміщає сім досліджень. У першому есеї „Шевченко і Шекспір" Петро Одарченко вказує на листи Шевченка, дружбу поета з А. Олдриджем, (актором-муріном, що грав ролю короля Ліра) і цитує вісім авторів, які розглядали впливи Шекспіра на Шевченка та стверджує:

> „Проблема докладного дослідження спільних рис у творчості Шекспіра й Шевченка, шекспірівських традицій у творчості Шевченка і впливу великого англійського драматурга на творчість великого українського поета — це одне з чергових завдань наукового шевченкознавства.
>
> (стор. 11)

Другий есей написаний англійською мовою пера Валеріяна Ревуцького розглядає постановки драм і п'єс Шекспіра на Україні, з якого довідуємося, що найперше українською мовою була поставлена трагедія „Макбет" 20-го серпня 1920 року у Білій Церкві, а остання „Гамлет" ролю якого грав В. Блавацький, відбулась кількакратно у Львові в Оперному театрі, в сезоні 1943 року. У тридцятих роках деякі п'єси Шекспіра були в репертуарі Леся Курбаса в Київському й Одеському театрах.

У третій статті Володимир Жила розглядає переклад п'єси Т. Осьмачки „Генрі ІУ", порівнюючи оба тексти, автор звертає увагу на поета-перекладача, який зумів білим віршем передати 19 шекспірівських рядків 21 рядком по-українському 110 словами, тоді коли Шекспірові треба було вжити 145 слів, щоб висловити свою думку. Тому переклад „Генрі ІУ" уважає В. Жила великим досягненням в українській Шекспіріяні.

Четверта стаття — це порівняння різних українських перекладів трагедії „Гамлет", що його перевів поет Яр Славутич. Нижче наведений перший рядок славного монологу Гамлета різних українських авторів: М. Старицький (1882 р.) „Жити чи не жити? Ось в чім річ". Пантелеймон Куліш (за вид. з 1899 р.) „Чи бути, чи не бути, от питання!", Г. Кочура (за вид. 1964 р.) „Так. Бути чи не бути — ось питання", Юрій Клен (Твори: 1960) „Чи жити, чи не жити ось питання", І. Костецький („Сучасність" 1964, 4) „Буття. Чи — небуття? Отож і запит".

П'ята коротка й оригінальна стаття Миколи М. Палія „Другий бік медалі Шекспіра" присвячена характеристиці творчости Шекспіра, яку автор уважає комбінацією „мистецької мовної геніяльности, психологічної вмілости відносно людської поведінки, незмірної майстерности та елегантної винахідливости". (Стор. 41).

Шоста стаття „Профілі ритмів у сонетах Шекспіра та в українських сонетистів" Богдана Чопика опрацьована графічно: показує профілі синтаксичні засади побудови сонетів Шекспіра, Франка, Славутича, Павличка і Тарнавського. Графічно накреслені також профілі ритмів Шекспіра, Франка, Зерова, Рильського та Славутича.

Сьома стаття — рецензія Ярослава Рудницького на докторську дисертацію Орисі Прокопів у Оттавському університеті в 1974 р. за редакцією другого голови Українського Шекспірівського Товариства — Константина Біди.

Друга частина „Укранїської Шекспіріяни на заході" вміщає тексти українських перекладів: „Скарга закоханої" — Олега Зуєвського; „Люкреція" і Прилюбний мандрівник (розділи з поеми) — Яра Славутича. Поміщені також переклади сонетів Шекспіра таких поетів: Святослава Гординського (66, 106); Олега Зуєвського (21, 73, 106, 137, 138, 139), Святослава Караванського (3, 19); Василя Онуфрієнка (8, 11); Яра Славутича (18, 46, 71, 154), Остапа Тарнавського (23, 130). Крім цього поміщені переклади Шекспірових пісень (4) і поезії про Шекспіра, що їх переклали Михайло Орест (1), Яр Славутич (3); і твори з шекспірівськими мотивами пера Еми Андрієвської, Олега Зуєвського (2) і Яра Славутича, А.Е.Джонсона (переклад О. Зуєвського) і Леопольда Люгонеса (переклад Ігоря Качуровського).

Третя частина, яку зібрав і написав Яр Славутич — це історія заснування і праці Українського Шекспірівського Товариства, душею якого був Ігор Костецький і його дружина Єлисавета Котмаєр, німецька поетка. У жовтні 1957 року з'явився допис в „Українській літературній газеті" ч. 10, де подано до загального відома, що президентом УШТ обрано проф. д-ра Дмитра Чижевського, віцепрезидентом проф. Ярослава Рудницького, а генеральним секретарем став Ігор Костецький, який виконував і полагоджував щоденні справи товариства.

З огляду на те, що проф. Чижевський був дуже зайнятий, рік пізніше його заступив Константин Біда, який у 1958 році надрукував у „Вільному слові" „На вершинах ідеї і форми" — звіт про фестиваль у Стратфорді. К. Біда був головою до його смерти у 1979 році, заступник і секретар залишились на своїх постах. У тому періоді вийшли такі переклади: І. Костецький — „Ромео і Джульєтта" в 1957 р., Т. Осьмачка — „Трагедія Макбета" і „Король Генрі" в 1961 р.; В. Барка — „Король Лір" у 1969 р., а в 1960 р. видано також переклади Юрія Клена — „Буря" і „Гамлет" і переклад Костецького „Гамлет" (у вид. „Сучасність"). Крім цього в Торонтонському університеті вийшла англійською мовою дисертація Орисі Прокопів „Українські переклади Шекспірівських сонетів" в 1976 р., а в журналах „Україна і світ" і „Сучасність" друковано переклади шекспірових поем Яра Славутича О. Зуєвського.

У другому періоді 1979-1987 роках головою УШТ став Яр Славутич, заступником залишився Я. Рудницький, а секретарем О. Прокопів. Від 1980 року УШТ належить до Товариства Канадських Славістів і відбуває свої щорічні сходини в рамках конференції Канадських Наукових Товариств „Лернед Сосаєтіс", а члени читають свої доповіді переважно по-англійськи.

Останній розділ книжки — це бібліографія, яку склали Віра та Яр Славутичі. Розділ перший — книжкові видання; другий — переклади в періодичній пресі, третій — дослідження, подані дві праці: К. Біди — „Вілліям Шекспір: життя і творчість" і згадана вище дисертація Орисі Прокопів. У четвертому розділі подана бібліографія статтей і рецензій в періодичній пресі. Книжка закінчена подякою співавторам першого тому „Української Шекспіріяни на Заході".

У цьому першому томі дослідник наукових товариств у діяспорі знайде багато біо-бібліографічних інформацій, тому „Шекспіріяну" треба вважати науковим і джерельним виданням.

„ЖУРАВЛІ” НА ВАВЕЛІ У КРАКОВІ

Від 15 до 31-го серпня ц.р. відбувся у Кракові 13-ий Міжнародний фестиваль „Music in Old Cracow”. На цей фестиваль запрошують найкращих музичних ансамблів, хорів і солістів з цілого світу. Цього року серед виконавців з Англії, ЗСА, Бразилії, Німеччини, Індії і Совєтського Союзу знайшовся також нам дуже добре знаний чоловічий хор „Журавлі”, котрого диригентом є Роман Реваковичч. Присутність хору на фестивалі світової слави є доказом високого художнього рівня хору.

„Журавлі” виступали у катедрі у Вавелі — в найдорожчому релігійному усім полякам місці. Першою точкою програми була „Bogurodzica”, найстарший польський гимн. Дедалі точки концерту були в цілості присвячені українській церковній музиці. З програми, яку хор виконав під час минулорічного турне по Канаді і ЗСА, ми почули лише „Отче наш”. Поза тим програма складалася з пісень, опрацьованих Романом Реваковичем, на яку складаються українські релігійні пісні з XIV до XIX століття. Тому що я не є знавцем хоральної музики, користатимуся цитатою з рецензії, яка появилася наступного дня в часописі „Gazeta Krakowska”: „На перший плян напевно висувається вокальний Концерт ч. 3 'Господи Силою Твоєю' Дмитра Бортнянського. Є це твір композиторський, про закриту музичну логіку, що черпає виразно інспірацію з давніх, ще гомофонічних творів давнього християнства. Дуже гарно заспівали свої сольові і 'діалоговані' партії Іван Падух, Ярослав Вуйцік, Мирослав Петрига, Петро Пеленський і Юрій Рейт. Диригент дбав про утримання пропорції звуку між солістами і хором. Нам дуже заімпонувала 'Дума про чудову оборону Почаївського монастиря', аноніму з XVII ст.”. Присутня публіка прийняла виступ хору з гарячими оплесками і викликала хор на біс. Тут треба додати, що всі квитки були цілковито випродані ще тиждень перед концертом. Урочиста вечеря, на котру український священик та діячі УСКТ з Кракова запросили диригента і хористів, як також і прибулих слухачів, — гостей з України, була знаменитим закінченням цього виповненого враженнями дня.

Хор „Журавлі” на святкуваннях Тисячоліття в Ченстохові.

(Фото: Р. Голіят)

Перебуваючи кілька днів під час фестивалю в Кракові, я мала нагоду придивитися до того, як тяжко працювали хористи, щоб удосконалити стару і опрацювати нову програму. Проби тривали по 8-9 годин денно з короткими перервами на їжу та відпруження. Диригент головно звертав увагу на емісію і точність виконання, елементи, які є найважливіші у співанні церковної музики. Ще одним досягненням під час фестивалю було те, що хор запрошено на Міжнародний музичний фестиваль, який відбудеться в Ареззо, Італія, в наступному році. Найближчим пляном хору „Журавлі” в ті дні був виступ з іншими українськими ансамблями на ювілейних святкуваннях 1000-ліття Хрищення Руси-України в Ченстохові 10-11-го вересня ц.р. Разом із „Журавлями” виступали молодечі хори з Кошаліна і Варшави, оба під диригентурою Ярослава Полянського, молодечий хор з українського ліцею в Лігниці та ансамбль „Лемковина”, якого недавно ми мали змогу почути в Канаді і ЗСА. На ювілейних святкуваннях, де присутнім був Архиєпископ Кардинал М. Любачівський, організатори сподівалися приблизно 20-30.000 людей, а участь взяло вдвічі більше.

Леся Потічна

ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ: ЧИ ВИ ВЖЕ ЗГОЛОСИЛИСЯ НА ПОЇЗДКУ ДО ВАШІНҐТОНУ?

Сучасне...

(Закінчення зі стор. 2)

стою” — „пошести зневіри і цинізму епідемії споживацького ставлення до життя”.

Народилися вони у всіх кінцях України — Бабак і Якутович у Києві, Івахненко на Чернігівщині, Преревальський на Черкащині, Гуменюк і Чебикін на Вінничині, Гордієць на Донеччині, Бахтов і Попов на Ворошиловградщині, Марчук на Тернопільщині, Медвідь на Львівщині, Едіта Медвецька і Сільваші на Закарпатті.

Знаємо, що всі учасники виставки мають вищу мистецьку освіту. Більшість з них, Бабак, Гордієць, Івахненко, Преревальський, Попов, Сільваші, Чебикін і Якутович закінчили Київський державний художній інститут, Марчук, Едіта Медвецька і Медвідь закінчили Львівський державний інститут прикладного і декоративного мистецтва і Бахтов — Одеський державний педагогічний інститут. Гуменюк навчався в Дніпропетровському державному художньому училищі та в Ленінградському інституті живопису, скульптури і архітектури ім. І. Рєпіна. Тепер Чебикін професор Київського державного художнього інституту, а Бахтов учитель рисунку в Миколаєві.

Реґіментація мистецтва в Совєтському Союзі проявляється вже і в тому, що всі учасники виставки, крім Марчука і Гуменюка, є членами Спілки художників України, єдиної дозволеної, професійної мистецької організації на Україні. Деякі з них навіть займають в її ієрархії поважні становища: Чебикін секретар республіканського правління Спілки і голова її київської організації, Сільваші торік обраний секретарем київської організації Спілки і головою комісії для праці з молодими мистцями і мистецтвознавцями.

Гордієць, Едіта Медвецька і Чебикін відзначені званнями Заслужених діячів мистецтв Української ССР, цебто почесними вирізненнями, які присвоює Президія верховної Ради УРСР за заслуги на полі мистецтва. Усі учасники виставки мають за собою поважний мистецький стаж і мали можливості виставляти свої праці якщо не на міжнародних, то на всесоюзних і республіканських виставках. Гуменюк мав свої персональні виставки у Чехо-Словаччині, Канаді, Парижі, Києві та Львові.

Бабак, Гордієць, Гуменюк, Марчук, Едіта Медвецька і Медвідь заступлені на виставці олійними, або темперними картинами, виконаними хоч і різними, але все таки академічними манерами. Якщо ж говорити про формалізм їхньої творчости, то він далекий від того, що ми звикли бачити на Заході, де шукання за новими, оригінальнішими способами вислову перейшли у самоціль і часто доходять до абсурду. З цього погляду творчість мистців з України, сказавши стримано, дуже консервативна і коли шукати за якоюсь оригінальністю то вона не у формальній, технічній винахідливості. Тільки Сільваші уводить сторонні матеріяли в олійний образ. Картини Гордієця покриті тонким шаром фарби з свідомим уникненням контрастів, фактури поверхні та негармонійного поєднання кольорів. Подібне можна сказати і про Медвідя з його особливою технікою створюючу враження подиву гідної докладности. Смілі та з розмахом мальовані картини Бабака і Едіти Медвецької дають посмак фовізму, але на цьому кінчаються їхні спроби піти назустріч авангардові.

Бахтов, Перевальський, Попов, Чебикін і Якутович дали твори станкової графіки: офорти і лінорити. Виконані вони з знанням технік і з неменшою стриманістю якою, у технічному відношенні відзначаються творчість їхніх друзів малярів. Серед графічних творів вирізняються кольорові ліногравюри Івахненка. Його мінімалістичні естампи, завдяки конструктивному трактуванню форм набирають монументального звучання. Порівнюючи твори учасників виставки, крім Івахненка, який своїми кольоровими естампами творить наче міст між графікою та малярством, лише Перевальський у графіці зберіг цю національну традицію, якої носіями в українському графічному мистецтві на початку нашого сторіччя були Юрій Нарбут і Василь Кричевський. У цьому Перевальський подібний до Гуменюка, який виводить своє наскрізь оригінальне малярство з первнів монументалізму Михайла Бойчука.

Найцікавішою прикметою творчости учасників виставки „Сучасне мистецтво України” є різноманітність сюжетів, які у свою чергу створюють оригінальні композиційні схеми. Я не маю на увазі сюжети виконані, як ілюстрації до літературних творів, хоч є і такі, з великим знанням предмету. Наприклад Перевальського до „Лісової пісні” Лесі Українки, Чебикіна до „Каменярів” Івана Франка тощо. Або сюжети накидувані вимогами соціялістичного реалізму. Хоч останніх на виставці немає, а їхній відгомін можна доглянути в офортах Чебикіна у серії „Космос — земля”. Маю на увазі полотна Гордієця, Марчука і Медвідя наповнені метафоричним змістом з наголосом на глибоко поетичному розкритті сенсу життя та оригінальну під кожним оглядом творчість Івахненка і Гуменюка, побудовану на народній та історичній спадщині, як свіже і будуюче явище в мистецтві сучасної України.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього в суботу, дня 30-го липня 1988 р. скінчила свій життєвий шлях

ДРУЖИНА, МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

МАРІЙКА ПЕЛЕЩУК

Відійшла і лишила невіджалувану втрату, для мужа Василя, сина Стефана з Лярисою і малим Данилком та дочку Ліду з мужем Василем.

Прийшла несподівана смерть і всі негайні шпитальні заходи не могли врятувати життя. Покійна була членкою всіх місцевих організацій, як рівнож в комітеті Тисячоліття Хрищення України. Була головою Сестрицтва при католицькій церкві Покрови Пресв. Богородиці в Бріджпорті, яка утішалась симпатією і пошаною та з якою було гарно працювати.

Похоронено Покійну на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Стратфорді, Конн. при численній участі парафіян.

Хочу згадати, що на похороні моєї Дружини була виімкова гостя з України, моя тіточна сестра Марійка, шкільна товаришка, тішились вони обі дуже через три тижні, аж несподівана смерть перервала їм милу розмову. Поїхала вона в рідне село Переволоку і принесла тяжку сумну вістку.

Отсимиількома словами я від себе і моєї родини, складаю щиру подяку, всім нашим Приятелям, Знайомим та всім Парафіянам за Ваші щирі співчуття та Ваші молитви.

Дякуємо за таке велике число Служб Божих, які Ви жертвували за душу моєї Покійної Дружини. Дякуємо за всі квіти та вінки, які були зложені коло домовини, від Українських Організацій, від Приятелів та Родини. Всім тим панам „полбері”, які несли домовину і членам церковного комітету сердечна подяка. Дякуємо д-рові М. Снігуровичеві, який під час Панахиди виголосив гарне слово-співчуття від себе і Української Громади Ню Гейвену та Централі УККА в Ню Йорку.

Дякуємо всечесному о. А. Яковченкові, який також брав участь в Панахиді та пробував розрадити нас в нашому горю. Дякуємо щиро панові Ігореві Гайді за таке правдиве і миле прощальне слово виголошене на цвинтарі над домовиною. Як рівнож сердечна подяка шановній пані Ромі Гайді за таке миле слово співчуття і витривалости для нашої родини, які вона висловила під час поминок. Пані Мирославі Чубатій, яка прощала Покійну від Сестрицтва та не могла докінчити, бо сльози не дали.

Сердечно дякую всеч. о. крилош. Ярославові Шустові за довгу телефонічну розмову аж з Філядельфії та відправлену Службу Божу, як рівнож імості Олександрі Шуст, яка пробувала дати розраду мені і моїй родині.

Всім добрим людям, які зложили свої жертви в пам'ять Покійної моєї Дружини, Мами і Бабці, себто на Український Музей в Ню Йорку, Пресфонд СУА, „Наше Життя”, на пластову пресу чи журнали, на нашу церкву та інші добродійні цілі. Я в імені цілої родини сердечно всім дякую. Всім Сестрицям щире спаси Біг за справлені поминки по похороні.

А тепер належиться спеціяльна щира-сердечна подяка Всечесному о. Іванові Терлецькому, який від початку до кінця жертвував свої молитви та постійну духовну опіку та уділення Найсвятіших Тайн для Покійної моєї дружини Марійки, як рівнож давав мені і моїй родині, слова співчуття, витривалости перебути це велике наше горе.

Нехай Вас Всіх Бог моєі в своїй опіці і хоронить від всякого зла.

СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ!

ВАСИЛЬ ПЕЛЕЩУК з родиною

На ЦЕРКВУ В БРІДЖПОРТІ зложили: Осип і Наталка Сиґди 100 дол. По 25 дол. зложили: Анна і Михайло Терлецькі, Тарас і Марія Сливінські, Надія і Любомир Чубатий, Ольга Папроцька; 20 дол. Анастазія і Володимир Мерещаки.

На 1000-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ — Рома й Ігор Гайда 50 дол.

На ПАТРІЯРХАТ — Патріярхальне Т-во — Відділ Бріджпорт 25 дол., Іван Хомяк 25 дол.

На БЕАТИФІКАЦІЮ МИТР. ШЕПТИЦЬКОГО — Володимира і Михайло Якимець 20 дол.

На ПРЕСФОНД „НАШЕ ЖИТТЯ” — 25 дол.; Галина і Володимир Тромси, Надія і Анатоль Фалько 15 дол.

На ПРЕСФОНД ПЛАСТОВИХ ЖУРНАЛІВ — Пластова група Бріджпорт 50 дол., Василь Пелещук 20 дол., Батько Хмель 20 дол.

На БУДОВУ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ в Ню Йорку зложили: Василь Пелещук 100 дол.; Анастазія і Володимир Мерещак 50 дол.; Наталка і Володимир Шуст 50 дол.; Марія Шуст 25 дол.; Оксана і Любомир Крушельницькі 40 дол.; Ольга Сусла 30 дол.; Оксана і Роман Ковч 25 дол.; Надія і Юрій Катречко 20 дол. По 10 дол. зложили: Мирослава Чубата, Ірина Гладка і родина Свириденки.

Ділимося з українською громадою сумною вісткою, що в п'ятницю, 23-го вересня 1988 року відійшла в Івано-Франківському у Вічність на 106-му році життя

сл. п.

Ольга Дучимінська

уроджена Решетилович

письменниця, журналістка, учителька і громадська діячка, народжена 8-го червня 1883 року в Миколаєві, Зах. Україна.

ПОХОРОНИ відбулися в дні 26-го вересня 1988 року.

Залишила у смутку:
внука — ІВАНА МИГУЛА
правнучку — РАХЕЛЬ МИГУЛ

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що дня 14-го вересня 1988 р. після короткої недуги відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І БРАТ

бл. п.

НЕСТОР КРИСА

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 17-го вересня 1988 р. в церкві св. Юра в Ню Йорку, а Тлінні Останки поховано на цвинтарі Росс Гілп, Н. Дж.

У невимовному смутку:
дружина — ПАВЛІНА
син — СТЕПАН з дружиною КАТРУСЕЮ
внуки — ВІТАЛИК І ІРЕНА
всі в Україні
брат — ВОЛОДИМИР з дружиною
та ближча і дальша Родина в Україні
і Америці

ВИСТАВКА ТРИВАТИМЕ ДО 30-ГО ЖОВТНЯ ВКЛЮЧНО

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Перша індивідуальна образотворча виставка олій і пастелів мисткині-нюйоркчанки Ільони Сочинської в Українському Інституті Модерного Мистецтва в Чикаго, що її святочне відкриття успішно відбулося в п'ятницю, 22-го вересня, проходитиме до 30-го жовтня включно, а не до 30-го вересня, як помилково подано в репортажі Л.В-ої про виставку, надрукованому в „Свободі” ч. 174, з 13-го вересня ц.р. Адреса Інституту (УІММ): Ukrainian Institute of Modern Art, 2320 West Chicago Avenue, Chicago, Illinois, 60622.(312) 227-5522. Ґалерія відкрита, за винятком понеділка, у всі дні тижня від години 12-ої опівдні до години 4-ої по полудні. Ред.

„Дзвінки...”

(Закінчення зі стор. 1)

театр' в Івано-Франківську — нонсенс чи ні?”

К. Дроздович, м. Київ, каже: „Не беруся аналізувати статтю про так званий Український культурологічний клюб у Києві, який критикувала республіканська газета „Радянська Україна” у травні, однак мене здивувала безпорадність кореспондента, якому, видно, бракувало фактів, і він замість серйозної розмови збивався на полеміку про загальні проблеми загальними фразами. І ще одне. Із статті в газеті я так і неуяснила: був чи не був голод на Україні в 1933 році? А якщо був, то виник він штучно чи внаслідок неврожаю? Правда, російські публіцисти в „Літературной Ґазетє” пишуть, що і в 1933 році країна продавала за кордон мільйони тонн пшениці. Що з цього приводу кажуть наші українські радянські історики?”

Подібних „дзвінків до редакції” у згаданому й попередніх числах чимало. Редакція „Жовтня” не має однак відваги займати власне становище і відповідати на запитання. На усіх 12 чи більше порушених тем у „дзвінках”, редакція відповіла тільки на два запитання.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс повідомило з Праги, що уряд Чехо-Словаччини „видворив” двох британських дипломатів за діяльність не згідну з їх дипломатичним статусом. Політичні спостерігачі думають, що „видворення” британців це свого роду відплатна акція, бо недавно з Великобританії були осунені три чехословацькі дипломати: помічник військового аташе майор Бедріх Крамар, аташе летунських сил майор Властіміл Нєтоліцкі і радник торговельної місії Павел Модри. Подібно до визначеної дати для чехо-словацьких представників, британці повинні покинути Прагу на протязі 14 днів.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗСА звернувся до афганських муджагедінів, щоб вони не нападали на совєтські військові частини, які відступають, бо тим самим вони (муджагедіни) стримують процес повного виведення окупаційної совєтської армії з тієї країни, згідно з договором підписаним в Женеві урядами СССР, Пакістану, ЗСА і Афганістану. Державний секретар Джордж Шулц побоюється, що визначений реченець для повного виведення совєтських військових частин продовжиться на кілька місяців, якщо відступаючі частини будуть змушені оборонятись перед нападами муджагедінів. Частина антикомуністичних партизанів вважає, що напади заставляють совєтів чим скорше покидати Афганістан. У поспіху вони залишають частину зброї й амуніції, яка попадає в руки антикомуністів.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА РЕҐЕНА запротестував проти вживання ізраїльськими вояками плястичних куль проти палестинських демонстрантів на окупованих територіях. Речник Білого Дому Марлин Фицвотер сказав: „Ми кожночасно опонуємо проти вживання смертної зброї для приборкування ситуації в окупованих теренах. Ми признаємо, що Ізраїль хоче вдержувати законний порядок, але ми віримо, що це можна зробити з відповідною стриманістю”.

Е. Шеварнадзе...

(Закінчення зі стор. 1)

муджагедінам, які борються проти режиму Наджібулли.

Ще раз повторивши запевнення в миролюбстві Совєтського Союзу, Е. Шеварднадзе зробив спробу „обґрунтувати теоретичну базу” для своїх тверджень, заявивши: „Вважаючи, що мирне співіснування повинно бути універсальним принципом у міжнародних відносинах, ми не розглядаємо його як особливу форму клясової боротьби.

Кривавий...

(Закінчення зі стор. 2)

300-500 осіб. На мітинг прийшло кілька делеґатів. Їх приведено за годину до початку, як „представників працюючих”.

Біля пам'ятника І. Франка зібралося 5-7,000 осіб і вони вимагали появлення делеґатів. Делеґати мусіли з'явитись і дивувались „недемократичною процедурою виборів, появою у списках львівських делеґатів з Москви та Києва”. Присутні вимагали перевибрати всіх делеґатів. Висловлено недовір'я секретареві ЦК КПУ Єльченкові, першому секретареві львівського обласного комітету партії Погребнякові, начальникові львівського управління КҐБ Маликові. Запропоновано інших кандидатів.

Делеґатам представлено вимогу, щоб вони на Конференції на порядок денний поставили найбільш болючі питання про державний статус української мови, про господарський розрахунок на територіяльній основі, про реорганізацію КҐБ і позбавлення його функцій політичної поліції. Був проголошений проєкт створення Демократичного фронту підтримання перебудови. Вирішено скликати ще один мітинг „Дружби” на 21-го червня. Поставлені обличчям до народу перший секретар міського комітету партії Волков і голова міського виконавчого комітету Ляхота примушені були погодитись на проведення мітинґу на стадіоні „Дружба”, обіцяли об'єктивний опис подій в пресі.

На другий день становище влади змінилось. На фабриках і заводах, у школах почали передавати попередження, щоб люди на мітинг не йшли. До Львова приїхав перший секретар ЦК КПУ Єльченко і мав зустріч з партійним активом Львова і журналістами. У пресі появились неправдиві відомості про збори біля пам'ятника Франка, але збори Товариства рідної мови перетворилися у справжню національну маніфестацію.

В обласному комітеті партії засідав штаб в справі боротьби з мітингами. Були присутні армійські каґебісти і начальники міліції. У Винниках біля Львова провадились вправи боротьби із заворушеннями. Одного дня, ранком, у поштових скриньках мешканців Львова з'явились листівки від імени Львівської міської ради з повідомленням про введення в області „Тимчасових правил проведення вуличних демонстрацій та мітинґів”. Був заклик не слухати провокаторів та вуличних демагогів.

Преса назвала останні події провокацією кількох екстремістів, в першу чергу названо Українську Гельсінкську Групу, видавців журналу „Український Вісник” В. Чорновола та Н. Гориня. Фактично проголошено в Львові вийнятковий стан, що було заздалегідь узгіднено з Києвом. Стадіон „Дружба” закрито. Площу перед стадіоном заповнила міліція. Все таки на мітинг прийшло 40-50,000 осіб. Але мітинг зірвано. Делеґати не з'явились. За все відповідальним влада зробила голову Ленінського районового виконавчого комітету Летюка. Він через меґафон закликав присутніх розійтись, ображав Ініціятивний комітет.

Частина присутніх з портретами Ґорбачова і гаслами пішла до пам'ятника Леніна. Військо дістало наказ розігнати демонстрантів силою. Але не всі військові частини погодились виступити проти народу. Тим скористали демонстранти і пройшли містом. Перед пам'ятником Леніна відбувся мітинг. Почулися вигуки з вимогами позбавити членства в Політбюрі ЦК КПСС Ліхачова і Щербицького, розігнати КҐБ. Були національні вимоги.

Дня 23-го травня на Личаківському кладовищі у Львові відбулась панахида біля братської могили жертв сталінського терору. Там також поховано тисячі людей, знищених енкаведистами за перших днів війни у липні 1941 року. Горіли сотні свічок. Могили тонули в квітах. Присутніх 3-4,000 осіб молилися: за жертви штучного голоду в Україні 1932-33 років; за мільйони українців-в'язнів, що лежать у безіменних могилах Півночі; за загинулих у неволі в 40-50-их роках єпископів і священиків; за знищену Українську Греко-Католицьку Церкву; за репресованих після загарбання Москвою Західньої України восени 1939 року; за українських студентів; (!); за жертви брудної війни в Афганістані.

Молебень служили священики, що вийшли з катакомбів, Михаїл Гаврилів і Петро Зеленюк. Влада розповсюдила провокаційні чутки, що демонстранти вимагали вигнати всіх москалів з території України.

Понад 700 осіб взяли участь в Союзовому Дні

Філядельфія, Па., (с. і.). Союзовий День, що відбувся заходом управи Окружного Комітету в неділю, 21-го серпня ц.р. на посілості УСОсередку „Тризуб" в Горшам, Па., був під кожним оглядом найбільш успішною імпрезою у цього річному вакаційному часі.

Коли брати до уваги химерну погоду під кінець тижня, то неділя, 21-го серпня була вимріяною. Біля 700 осіб союзовців-земляків прибули на чудову „Тризубівку", щоб спільно, як одна велика союзова родина, провести час, себе краще пізнати, пошанувати довголітніх будівничих УНСоюзу, а при тому віддати пошану союзовим піонерам. А тому що цьогорічний Союзовий День був присвячений відзначенню світлих ювілеїв Союзових видань, а саме: 95-річчя єдиного українського щоденника у вільному світі „Свободи", 55-річчя „Українського Тижневика" і 35-річчя дитячого журналу „Веселка", то тим більше була нагода на згадку піонерів.

Союзовий День почався о 1-ій год. по полудні піднесенням американського й українського прапорів, а відтак о год. 2-ій офіційно свято відкрив голова Окружного Комітету головний контролер Степан Гавриш, який привітав присутніх гостей-союзовців, а між ними головного касира УНСоюзу Уляну Дячук з мужем Володимиром та головного редактора „Свободи" Зенона Снилика з дружиною Ярославою. Він запросив до слова Уляну Дячук, яка в імени Екзекутивного Комітету УНСоюзу привітала всіх присутніх на „Тризубівці", висловила гратуляції Управі Філядельфійської Округи за продовжування традиції влаштувань Союзових Днів, коротко сказала про загальну працю Союзу, закликала всіх, які не належать до Союзу, стати його членами. Відтак вона згадала про світлий ювілей 1000-річчя Хрищення України і при тому закликала - апелювала, щоб всі присутні з родинами взяли участь під час центральних святкувань ювілею, що відбудеться у Вашінгтоні 7-го, 8-го і 9-го жовтня ц.р.

Потім С. Гавриш запросив до слова головного редактора „Свободи" З. Снилика. А представляючи його, пригадав усім, що Зенон Снилик був першим українцем, який трикратно брав участь в Олімпіядах, як змагун американської футбольної дружини в роках 1956, 1960 і 1964. А, як вже було сказано, що свято було в намірення союзових видань, то головний редактор коротко, сконденсовано насвітлив початки української преси „Свободи", яка була предтечею створення Українського Народного Союзу, і про це було сказано в першому числі „Свободи" – „Нам треба народної організації". Він також згадав і про „Український Тижневик" та дитячий журнал „Веселку".

Після доповідей були представлені союзовці й гості: колишній головний контролер, а тепер почесний член Головного Уряду д-р Богдан Гнатюк, колишня голова, а тепер почесний член Головного Уряду та голова Лігайвелійської Союзової Округи Анна Гарас, яка була запрошена до слова. Із тої Округи прибула майже вся Окружна Управа, а саме почесний голова Михайло Колодруб, якому щойно „стукнуло" 97 років. Заслуженого союзового піонера всі присутні привітали оплесками та відспіванням многоліттєвія. В дальшому були представлені з Лігайвелійської Округи заступник голови Стефан Колодруб, секретарі Округи Анна Строка (до речі, вона є головою Відділу ООЧСУ ОЖ в Алентавні), Стефан Муха та голова Контрольної комісії Стефан Івасечко. Також із цієї Округи був представлений секретар Дмитро Мушастий. Із сусідньої Перт Амбойської Округи прибула секретарка Округи Софія Лонишин з мужем Юрієм. Були також представники й від інших братських союзів, яких привітав господар свята, а саме головного радного й голову Філядельфійської Округи Української Народної Помочі Левка Галаса та голову Філядельфійської Округи СУКатоликів „Провидіння" д-ра Романа Сухого. Слід згадати і те, що учасником свята був керівник Братської Діяльности при УНСоюзі Андрій Воробець, який привіз зі собою сотні чисел „Свободи" і „Українського Тижневика" та іншу союзову літературу. При тому він весь час інформував зацікавлених, як стати членом УНСоюзу.

Атракцією Союзового Дня був виступ танцювального ансамблю „Весна" при Осередку СУМА ім. УПА у Філядельфії, хореографом якого є Галина Козак, а адміністратором д-р Юрій Голіней.

Для танцюючих була забава, а до танців грала популярна філядельфійська оркестра „Карпати" під керівництвом проф. Романа Бродієвича. Слід згадати, що в програму свята були враховані й інші розваги, як вигравка вартісних нагород, а для найменших цікаві гри, якими керував заступник голови Округи інж. Іван Скіра. А по традиції під час свята весь час діяла кухня з українськими стравами, які були приготовані відданими членами із окремих відділів Округи. За цю жертвенну працю перед закінченням свята голова Округи С. Гавриш зложив щиру подяку всім тим, які приготовили смачні потрави, а відтак із посвятою весь час працювали на різних постах, як жінки так і мужчини.

Підсумовуючи перебіг Союзового Дня, належить ствердити, що це було вдале свято, яке принесло в першу чергу моральний успіх не лише Окрузі, але й цілому УНСоюзові.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Успіхи УСО „Тризуб" в останньому десятилітті

У суботу, 15-го жовтня 1988 року Український Спортовий Осередок „Тризуб"в Філядельфії відзначуватиме десятиліття набуття і діяльности українського спортового центру „Тризубівка" в Горшем, Па. Це відзначення включатиме бенкет, забаву і тенісовий турнір.

За головуванням Романа Савчака в 1978 році УСО „Тризуб" купив 32-акрову площу в Горшем Тавншип, Па., а в 1982 році ще докупив шість акрів, на якій створив – за останніх десять років – спортовий центр відомий під назвою „Тризубівка".

Сьогодні „Тризубівка" включає три спортові площі копаного м'яча, чотири площі для відбиванки, чотири тенісові корти і п'ять будівель спортових і розвагових цілей. „Тризубівка" в дійсності стала розваговим центром української громади Філядельфії і околиць. Дехто називає її українським „кантрі клабом" метрополітальної Філядельфії.

До успіхів футбольної ланки УСО „Тризуб" в останній декаді належать, між іншим, такі трофеї: в роках 1983-1987 перша дружина копаного м'яча здобула мистецтво головної дивізії метрополітальної Філядельфії п'ять разів. Крім цього перша дружина була два рази фіналістом східнього побережжя ЗСА, здобуваючи дві чаші. Молодечі футбольні дружини здобули вісім чемпіонатів у своїх вікових групах.

Відбиванкова дружина здобула один чемпіонат і шість віцечемпіонатів ЗСА в рамках турнірів УСЦАК, як також три лігові чемпіонати Філядельфії і околиць. В ділянках легкої атлетики, плавання, тенісу, голфу і шахів УСО „Тризуб" мав також поважні успіхи, здобуваючи різні чемпіонати в останнім десятилітті.

В останній декаді УСО „Тризуб" мав постійно п'ять до 12 дружин копаного м'яча, від двох до чотирьох відбиванкових дружин, як також активними були ланки легкої атлетики, плавання, тенісу, настільного тенісу, голфу, і шахів.

УСО „Тризуб" був ініціятором і господарем Української Олімпіяди і Здвигу Молоді, що відбулася в травні 1988 року в околиці Філядельфії, в основному на „Тризубівці". В тій Олімпіяді УСО „Тризуб" брав активну участь з гарним вислідом. УСО „Тризуб" здобув перше місце в згаданій Олімпіяді, осягнувши найбільше чесло медалів (15 золотих, 16 срібних і 18 бронзових; разом 49). В цих Олімпійських Ігрищах УСО „Тризуб" осягнув також перші місця в тенісі (1 золоту, 2 срібні і дві бронзові медалі); настільному тенісі (1 золоту, 2 срібні і 3 бронзові медалі); і голфі (2 золоті і одну срібну медалі). Другі місця „Тризуб" здобув в плаванні (11 золотих, 9 срібних і 11 бронзових медалів) і шахах (одну срібну медалю) і третє місце у відбиванці (1 срібну і дві бронзові медалі).

УСО „Тризуб" завдячує свої успіхи вмілим провідникам, членам управ та їх голів. В цьому періоді головами управ УСО „Тризуб" були такі спортові активісти: Р. Савчак (1978-81), І. Чижович (1981-84), Б. Сірий (1984-87), О. Лесюк (1987-88) і І. Чижович (1988-).

УСО „Тризуб" не спочиває на лаврах своїх дотеперішніх успіхів. Теперішня Управа має амбітні пляни, які систематично здійснює. В найближчому часі Управа УСО „Тризуб" плянує розбудувати тенісову ланку, відкрити гостинницю (ресторан) на „Тризубівці" і заінсталювати лямпи, які світили б над одним футбольним грищем потрібним для тренінгів дружин копаного м'яча вечорами. В пляні розбудови „Тризубівки" є збудування нового гімнастичного будинку і олімпійського басейну. При загальній підтримці всієї української громади Управа УСО „Тризуб" плянує вже в скорому часі приступити до здійснення вище згаданих плянів.

Як згадано з приводу десятилітнього ювілею „Тризубівки" відбудеться бенкет і забава з танцями в суботу, 15 жовтня цього року в Українському Освітньо-Культурному Центрі, а тенісовий турнір східнього побережжя ЗСА на тенісових кортах „Тризубівки" відбудеться в суботу і неділю, 15-го і 16-го жовтня ц.р.. Програмою бенкету і забавою вестиме д-р В. Карпинич, а духовний опікун УСО „Тризуб" о. митрат д-р І. Біланич відкриє імпрезу молитвою. До забави пригравaтиме оркестра „Чарівні очі". Провідником тенісового турніру буде інж. Юрій Савчак.

Десятки відданих працівників і сотки щедрих жертводавців можуть гордитися вислідами їхніх дотеперішніх зусиль. Всім їм належиться громадське признання.

Перед провідниками „Тризубівки" є ще багато завдань; однак, при фінансовій підтримці громади і відданости ентузіястів „Тризубівка" в цьому столітті стане не тільки спортовим центром, але також розваговим „кантрі клабом", де українці – молодші і старші – стейтів Пенсильванія, Ню Джерзі і Делавер зможуть безжурно проводити свій вільний час.

Управа УСО „Тризуб" надіється, що українська громада Філядельфії і околиць прибуде громадою на згадані ювілейні святкування.

М. Б-ий

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

СОФІЯ ГОДОВАНСЬКА, член УНС Відд. 407-го в Торонто, Онт., Канада, померла 29-го липня 1988 року на 81-му році життя. Народилася 1907 року в Україні. Членом УНС стала 1959 року. Залишив у смутку дочку Любу Снігуру. Похорон відбувся 4-го серпня 1988 року на цвинтарі Мт. Говп в Торонто, Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МИРОСЛАВ ІВАНИШИН, член УНС Відд. 328-го Т-ва „Просвіта" в Клівленді, Огайо, помер 31-го липня 1988 року на 77-му році життя. Нар. 1911 року в Україні. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку дочку Марію Іванишин-Келлер. Похорон відбувся 3-го серпня 1988 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять

Богдан Ковч, секр.

ВАСИЛЬ СЛОБОДЯН, член УНС Відд. 219-го ім. М. Грушевського в Нюарку, Н.Дж., помер 16-го серпня 1988 р. на 71-му році життя. Нар. 1917 року в Гадсоні, Н.Й. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Анну, сина Евгена з дружиною Олею і внучок Христю і Ларису. Похорон відбувся 20-го серпня 1988 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Мері Юров, секр.

Адв. СТЕПАН І. ЯРЕМА, член УНС Відд. 130-го ім. св. Володимира в Ню Йорку, помер 25-го липня 1988 року на 83-му році життя. Нар. 1905 року в місті Ню Йорку. Залишив у смутку дружину Ольгу і двох синів Стефана мол. і Вілліяма. Похорон відбувся 28-го липня 1988 року на цвинтарі „Кальварія" в Квінсі, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Орій Юрків, секр.